

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA

SREDNJA ŠOLA

Ekonomska šola

CERKNICA

Tekmovanje Turistični vodnik

Avtorica: Neža Horvat

Mentorica: Kajetana Tornič

Postojna, april 2022

KAZALO

CERKNICA.....	2
OBČINA CERKNICA.....	3
TEHNIČNI NAČRT VODENJA.....	3
OPIS POTI PO ODSEKIH.....	4
1. SLIVNICA	4
2. RAKOV ŠKOCJAN.....	5
3. MUZEJ CERKNIŠKEGA JEZERA – JEZERSKI HRAM.....	6
4. KOŠILO – GOSTIŠČE EN KRAJCAR.....	7
5. CERKNŠKO JEZERO.....	7
6. GRAD SNEŽNIK.....	8
7. CERKEV SV. VOLBENKA, ZELŠE.....	9
KALKULACIJA.....	10
VIRI	11
INFORMACIJE ZA SAMOSTOJEN OGLED	12

CERKNICA

Kraj Cerknica je del primorsko-notranjske regije in leži na severnem robu Cerknškega polja, ob ustju doline reke Cerknšice. Je središče občine Cerknica. Po zadnjem štetju leta 2016 mesto Cerknica šteje 4.018 prebivalcev.

Rek »Cerknica je lepo mesto lepšega na svetu ni« ni zastonj. Na kraškem polju prevladujejo občasno poplavljeni travniki. Deloma ohranjeno staro jedro naselja stoji vrh nizke vzpetine Tabor na njej pa cerkev Marijinega rojstva, ki so jo leta 1472 požgali Turki. Leta 1482 so zgradili novo gotško triladijsko svetišče z obzidjem. Pod cesto proti Martinjaku so na robu polja veliki dvojni kozolci. Južno od Cerknice je na dnu kraškega polja presihajoče Cerkniško jezero. Njegova gladina niha med 546 in 552 m nadmorske višine. Jezero je največje jezero v Sloveniji in eno največjih presihajočih jezer v Evropi. Na vzhodni strani Cerkniškega jezera se vzpenja hrib Slivnica, ki je visok 1114 m, tik pod vrhom pa stoji dobro oskrbovan planinski dom. Daleč naokrog je znan tradicionalni cerkniški karneval z butalci, coprnicami in vsemi ostalimi znanimi figurami.

Območje Cerknice je leta 1040 pripadalo ogeljskemu patriarhu, pozneje je bilo v lasti rodbine Haasberg s Planine. Prebivalci so se ukvarjali z obrtjo in trgovino, iz primorja so tovorili sol, tja pa les. Naselje so večkrat prizadeli turški vpadi. Kasneje se začeta močnejše razvijati žagarstvo in trgovina z lesom. Med 2. svetovno vojno je bila v bojih med partizani in Nemci do polovice požgana.

OBČINA CERKNICA

Občina Cerknica je ena od občin v Republiki Sloveniji in zavzema osrednje predele Notranjske. Leži na Cerkniškem polju in šteje 65 manjših naselij. Meri 241 km² in je po površini 19. največja občina v Sloveniji. Sredi leta 2020 je imela občina približno 11.670 prebivalcev (približno 5.970 moških in 5.700 žensk). Glavne zanimivosti te občine sta presihajoče jezero z imenom Cerkniško jezero, kjer naj bi živel Jezerko in čarovniška gora Slivnica.

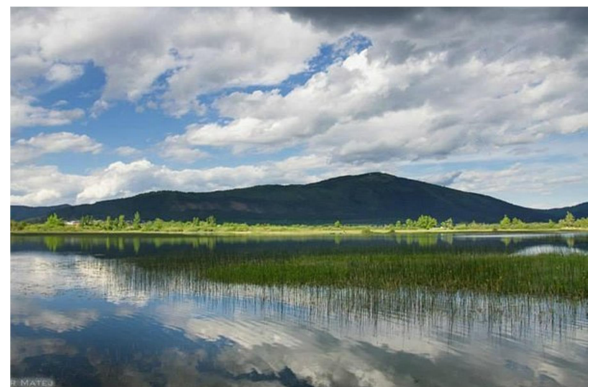

Slika 1: občina Cerknica

Slika 2: Cerkniško jezero

<https://www.kam.si/obcina-cerknica/>

<https://www.tripadvisor.com/Tourism->

TEHNIČNI NAČRT VODENJA

Izleta se bo udeležilo 8 dijakov v zgodnjih poletnih dneh. Prevažali se bodo z najetim kombijem.

DESTINACIJA	URA
-------------	-----

Slivnica	8:00 – 10:30
Vožnja do rakovega škocjana	10:30 – 11:00
Rakov Škocjan	11:00 – 12:30
Vožnja do muzeja	12:30 – 13:00
Muzej Jezerski hram	13:00 – 14:00
Kosilo – gostišče En Krajcar	14:00-15:00
Vožnja z lojtrnikom ob Cerkniškem jezeru	15:00 – 16:00
Vožnja do grada Snežnika	16:00 – 16:30
Ogled grada Snežnika	16:30- 18:00
Vožnja nazaj	18:00 – 18:30

OPIS POTI PO ODSEKIH

1. SLIVNICA

Zaradi čudovitega razgleda na Cerkniško jezero in Notranjsko podolje so si Slivnico za svoje domovanje izbrale coprnice z Uršulo na čelu. O hudobiji slivniških čarovnic, ki so v Coprniški jami tik pod vrhom kuhale svoje napoje in zvarke, je pisal že Janez Vajkard Valvasor. Pravi, da je bilo tam shajališče coprnic, ki so jih obtoževali, da delajo nevihte, točo, jemljejo mleko kravam, z uroki povzročajo bolezni in škodo, se spreminjajo v živali, letajo na metlah, imajo zveze s hudičem. Vera v čarovnice je bila v prejšnjih stoletjih zelo razširjena, o tem je pisal tudi Jožef Žirovnik v knjigi Cerkniško jezero iz leta 1898.

Danes je ta gologlavi hrib priljubljena izletniška točka in do planinskega doma tik pod vrhom vodi pot iz vsake vasi ob njegovem vznožju. Dviga se ob vzhodni strani Cerkniškega jezera. V lepem vremenu vas na vrhu Slivnice pričaka prekrasen pogled v dolino, na prostrano Cerkniško jezero, ki je enkrat polno vode, drugič zopet zamrznjeno ali pa se spremeni v travnato površino, odvisno od letnega časa. Ob vznožju Slivnice je več kraških izvirov.. Hrib je delno porasel z listnatim in iglastim gozdom. Po poti pa lahko v pomladnih in poletnih mesecih opazujemo bogata travnišča, ki se prebudijo in krasno zacvetijo. Med zelo opaznimi rastlinami so zavarovane Kranjske lilije z prelepimi oranžnimi cvetovi. Dve poti sta opremljeni s PeakCheck time za merjenje časa pohoda.

Naša skupina bo pot pričela iz Cerknice za kegljiščem, kjer bomo parkirali kombi. Odpravili se bomo po dobro označeni, nezahtevni poti. Pot se prične z malo strmejšim vzponom, ki ga obdaja pas grmičevja in borov gozd. Po malo težjem vzponu se pot povsem položi in prične se prijetna pot do Doma na Slivnici. Pot nas v zadnji polovici popelje preko pašne ograje, kjer se sprehodimo ob konjih in kravah na prostrano travnata pobočja Slivnice. Tu pa se nam že ponuja krasen razgled na Javornik in že omenjeno Cerkniško jezero. Še 5 minut hoje pa smo pri Domu na Slivnici, ki leži 40 m pod vrhom in ponuja tako gostinsko ponudbo kot tudi namestitve. Dom se je odprl 10. oktobra 1964 in je zdaj v lasti Občine Cerknice. Tu se bomo ustavili in pomalicali malico, ki jo bodo dijaki prinesli sami z domačim čajem. Po malici se vzpnemo še za 40 m in dosegli bomo vrh 1114m visoke Slivnice. Vrnili se bomo po isti poti.

Slika 3: vrh slivnice

<https://www.noviceznotranjske.net/defibrilator-na-slivnici/slivnica-def2/>

2. RAKOV ŠKOCJAN

Rakov Škocjan je čudovita kraška dolina med Cerkniškim in Planinskim poljem, ki jo je izoblikovala reka Rak. Dolina je dobila ime po cerkvi sv. Kancijana, katere ostaline so pri Velikem naravnem mostu domnevno ob prehodu 15. v 16. stoletje, danes pa so od nje vidne le še ruševine. Že od leta 1949 je zavarovan z Republiško odločbo kot prirodna znamenitost in je sedaj zavarovan kot krajinski park.

Kako je dolina nastala? Nastanek doline je povezan z raztapljanjem apnenca. Voda oziroma deževnica, katera pronica skozi razpoke v apnencu, počasi raztaplja apnenec. Tako nastajajo velike razpoke in dvorane. Tako se je zgodilo tudi z Rakovim Škocjanom, ko je voda vedno bolj tanjšala kamnino jamskega stropa, da se je ta zaradi lastne teže porušil. Zaradi tega je nastal kanjon, katerega je reka Rak skozi zgodovino oblikovala v dolino Rakov Škocjan.

Po vročem vzponu na Slivnico se bomo z mini busom zapeljali do doline Rakovega Škocjana, ki je popolna za ohladitev v vročih poletnih dneh. Po dolini poteka naravoslovna učna pot, ki doseže vrhunec z ogledom Velikega in Malega naravnega mostu ter Zelške jame. Celotna pot je opremljena s tablam polnimi informacij o naravnih znamenitostih. Pot bom pričel po makadamski cesti naprej od Hotela Rakov Škocjan ter se najprej spustili do reke Rak. Od tu se bomo vrnili nazaj na makadamsko cesto, ki nas bo hitro pripeljala na vrh Malega naravnega mostu, ki se dviga nad Zelškimi jamami. Mali naravni most je tanek ostanek stropa med dvema udoroma, katerega zgornji rob je 42 m nad potokom. Če vode ne bo preveč se bomo spustili do Zelških jam ter se skozi njih tudi sprehodili. Jame so dolge okoli 3 km, skozi njih pa teče voda iz Jamskega zaliva Cerkniškega jezera. Za konec pa se bomo zapeljali do Velikega naravnega mostu in se pod njim sprehodili do Tkalce jame, ki je ime dobila po kapniških oblikah, v katerih so nekateri prepoznali tkalca.

Slika 4: Rakov Škocjan

<https://www.notranjski-park.si>

Slika 5: Veliki naravni most

<https://lahkihnog-naokrog.si>

3. MUZEJ CERKNIŠKEGA JEZERA – JEZERSKI HRAM

Da se noge malo odpočijejo in da se malo umaknemo iz sonca, se bomo odpravili na ogled muzeja Cerkniškega jezera. Muzej predstavlja Cerkniško jezero z edinstveno maketo, ki nam v manjšem obsegu prikazuje, kako voda priteka v jezero in ga napolni ter kako v sušnih poletnih dneh izginja pod zemljo. Maketa je avtorsko delo Vekoslava Kebeta, ta jo je sestavljal kar tri leta.

Ogledu makete sledi multimedijska predstavitev jezera, skozi vse štiri letne čase. Tu bomo ob glasbi spoznali različne podobe jezera in življenja ob njem skozi objektiv domačina, ki tako rekoč živi z jezerom od svojega rojstva.

Nato nas čaka ogled etnološkega parka z zbirko starih orodij in pripomočkov, ki so prebivalcem objezerskih vasi lajšali življenje ob stalno spreminjajoči se gladini jezera. Poslušali bomo tudi zvočne posnetke življenja ob jezeru in tako doživljali celotno naravo, vodo, ptice in druge živali.

Za konec pa si bomo ogledali tudi Spominsko razstavo prof. Pavla Kunaverja, ki se je za Cerkniško jezero začel zanimati že zelo zgodaj v svojem življenju, najprej v krogu svoje družine, nato pa kot jamar in član Društva za raziskovanje jam.

Slika 6: maketa Cerkniškega jezera

<https://www.notranjski-park.si/obiskovanje/aktivnosti/ogled-muzeja-cerkniskega-jezera>

4. KOSILO – GOSTIŠČE EN KRAJCAR

V bližini Cerknice, v kraju Podskrajnik se nahaja gostišče En Krajcar, kjer vsak dan nudijo dopoldansko malico ali kosilo in jedi po naročilu ter okusne pice. Pravijo, da je kuhinja srce njihovega gostišča. V njej najdemo najsodobnejše naprave za pripravo jedi. Spretnim rokam pa se ni težko poigrati tudi s pripravo jedi, ki jih odlikuje dolga tradicija v slovenski kulinariki preteklost. Ponujajo tudi prenočevanje in kampiranje. Tam se bomo ustavili in pokosili, da si nabereemo energijo za izlet na Cerkniško jezero.

Slika 7: Gostišče En Krajcar

<https://www.malcajt.com/notranjsko-kraska/cerknica/en-krajcar.html>

5. CERKNŠKO JEZERO

Cerkniško jezero je eno največjih presihajočih jezer v Evropi. Vsako leto se pojavi na kraškem polju, ujetem med Javorniki na eni ter Bloško planoto in Slivnico na drugi strani. V suhem delu leta jezero izgine, tako da lahko tu v enem letu na istem kraju veslamo, ribarimo, se sprehajamo, drsamo in kosimo travnike.

Jezero se na Cerkniškem polju praviloma zadrži okoli osem mesecev na leto. Za predstavlo kako se jezero res spreminja: navadno se voda razlije po površini dobrih 20 km², ko je polje poplavljen, meri njegova površina 26 km², ob močnem deževju pa lahko doseže tudi do 38 km². Ko je polno, je Cerkniško jezero največje jezero v Sloveniji. Največja globina jezera je 10 m. Cerkniško polje ima podzemeljske odtok, skozi katere lahko odteče le omejena količina vode. Kadar priteče več vode, kot jo lahko ponikne, potoki prestopijo bregove in nastane jezero. V dveh do treh dneh jezero napolnijo obilne jesenske padavine, spomladi svoj del prispeva še taljenje snega. Voda v Cerkniško jezero priteka skozi podzemlje. Edini površinski dotok je reka Cerkniščica. Odtekanje vode je počasnejše. Jezero v času brez padavin presahne v treh do štirih tednih. Vsa voda iz jezera odteče v podzemlje.

S svojimi pojavi je Cerkniško jezero tako izzivalo, da je bilo v zgodovini o njem pisano več kot o katerem drugem jezeru. Poznali so ga že v antiki, na zemljevidih Evrope pa se pojavlja vse od 15. stoletja. Zaslovelo pa je predvsem po zaslugi natančnega Valvasorjevega opisa in zapleteni razlagi presihanja. Zaradi razprave o jezeru je Londonsko kraljevsko društvo imenovalo J. V. Valvasorja za svojega člana.

Jezero je zelo živahno. Tu so opazovali 276 vrst ptic - polovico vseh evropskih vrst, tu živi 45 vrst sesalcev – polovica vseh slovenskih vrst, tu leta 125 vrst dnevnih metuljev in mresti tudi 15 vrst dvoživk. Vladarica podvodnega sveta je riba Ščuka, v jezeru pa plavajo tudi Rdečeperke, Krap, Kleni in mnoge druge vrste.

Slika 8: Cerknisko jezero

<https://www.notranjski-park.si/narava/naravne-znamenitosti/cerknisko-jezero>

Vse lepote Cerkniskega jezera si bo skupina ogledala med panoramsko vožnjo s tradicionalnim lojtrnim vozom s konjsko vprego. Lojtrnik, tradicionalni in najbolj razširjen kmečki voz pri nas, je bil v prvi vrsti namenjen za prevoz trave in sena. Sčasoma so ga za te namene izpodrinila druga vozila, lojtrniki pa so ostali kot turistični vozovi. Turistični lojtrniki ob Cerkniskem jezeru so opremljeni s klopcami, sprejmejo do 25 oseb in vas s konjsko vprego popeljejo po Notranjskem parku. Še posebej priljubljene so panoramske vožnje ob Cerkniskem jezeru.

Slika 9: Lojtrnik

<https://www.izletko.si/>

6. GRAD SNEŽNIK

Grad Snežnik je edinstven muzej bivalne kulture 19. stoletja in je eden redkih gradov v Sloveniji, ki se ponaša z originalno opremo. Z njim upravlja Narodni muzej Slovenije. Sprehod skozi štiri grajske etaže nam pričara vzdušje izpred sto petdesetih let. Nastanek gradu Snežnik sega v čas oglejskih patriarhov, prvih znanih lastnikov med 10. in 11. stoletjem. Zgrajen je bil na skalni vzpetini ob vznožju snežniških gozdov, z namenom zavarovanja pomembne trgovske poti, ki je nekoč povezovala Kranjsko z Istro in Kvarnerjem. V redko ohranjenih listinah se ime Snežnik prvič pojavi v letu 1269 v povezavi s takratnimi oskrbniki gradu, gospodi Snežniškimi.

Skozi stoletja sta se z menjavanjem lastnikov spreminjala tudi njegova notranjost in zunanja podoba. Prvotno podobo gradu (takrat še trdnjave) naj bi tako sestavljala dva vzporedna stolpa, povezana s hodnikom in obdana z obzidjem in obrambnim jarkom. Zdaj je grad trinadstropna stavba z renesančnim obzidjem. V nekdanjem gospodarskem poslopu so zdaj različne razstave. Najbolj znani sta Lovska zbirka in Polharski muzej.

Ogledi so možni le s spremstvom grajskih vodnikov vsako polno uro. Grad po obsežni triletni obnovi znova sije v vsej svoji lepoti in priča o bogati zgodovini ter življenju nekdanjih prebivalcev. V notranjosti si bomo ogledali originalno opremljene dnevne salone, spalnice družinskih članov, spalnice za goste, dve jedilnici, gledališko sobo, večerni salon, grajsko knjižnico, prostore za služinčad, grajsko klet in egipčansko sobo, ki šteje za posebnost med ambientu. V gradu se nahaja tudi lepa zbirka lovskih trofejev iz obdobja zadnjih lastnikov.

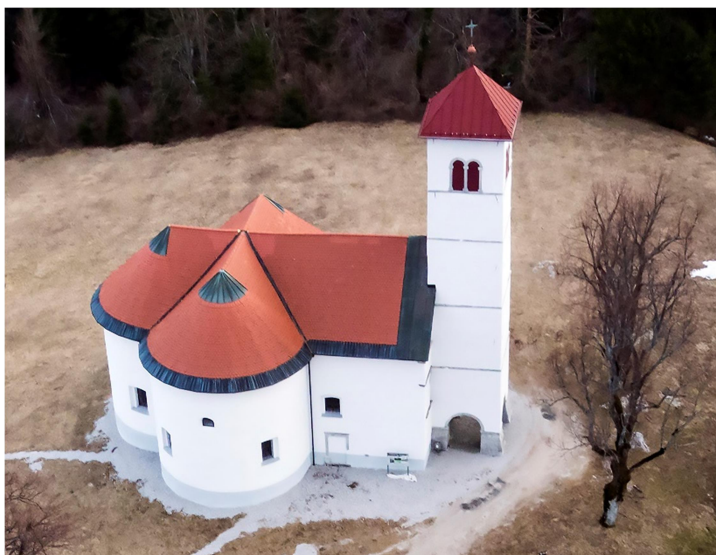

Slika 11: Grad Snežnik

<https://www.aktivna-druzina.si/grad-sneznik/>

7. CERKEV SV. VOLBENKA, ZELŠE

Za konec si bom ogledali še Cerkev svetega Volbenka, ki stoji na griču južno od vasi Zelše in je bila zgrajena okrog leta 1680 na pobudo cerkniškega župnika Gregorja Čerčiča. Posvečena je nemškemu svetniku Volbenku. Zanj je značilen tloris, ki spominja na triperesno deteljico, znana pa je tudi zaradi izjemne akustike. Pozvonimo lahko na zvonik, ki je iz obdobja visokega baroka. Prav zato se v njej še vedno odvijajo koncerti, zaradi svoje lokacije v naravi in odmaknjenosti od naselja pa je tudi priljubljena fotografska točka.

Slika 12: Cerkev sv. Volbenka

https://sl.wikipedia.org/wiki/Cerkev_sv._Volbenka,_Zel%C5%A1e

KALKULACIJA

V ceno so vključene vstopnine, prevozi in cene vodenja.

Najem kombija za en dan	50,00 EUR
Vstopnina muzej Jezerski hram	40,00 EUR (8 x 5,00 EUR)
Kosilo – gostišče En Krajcar	80,00 EUR (8 x 10,00 EUR)
Vožnja z lojtrnikom	24,00 EUR (8 x 3,00 EUR)
Grad Snežnik	28,00 EUR (8 x 3,50 EUR)
Cena vodenja za cel dan	100,00 EUR
SKUPAJ	322,00 EUR
	40,25 EUR na osebo

Cene ne vključujejo spremljevalca. Vse cene vključujejo DDV.

VIRI:

- [https://sl.wikipedia.org/wiki/Slivnica_\(vzpetina\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Slivnica_(vzpetina))
- <https://www.notranjski-park.si/narava/naravne-znamenitosti/slivnica>
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Dom_na_Slivnici
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Rakov_%C5%A0kocjan
- <https://www.notranjski-park.si/narava/naravne-znamenitosti/cerknisko-jezero>
- <https://www.notranjski-park.si/obiskovanje/aktivnosti/colnarjenje>
- <https://www.loskadolina.info/grad-snezni.html>
- <https://www.nms.si/si/nacrtujte-obisk/kje-smo/grad-snezni>
- <https://notranjska.com/znamenitosti/kulturne-znamenitosti/cerkev-sv-volbenka-zelse/>
- <https://dobregostilne.si/en-krajcar#lokacija>

INFORMACIJE ZA SAMOSTOJEN OGLED:

Jezerski hram:

Dolenje Jezero 1e
Tel/Fax: +386 1 7094 053
GSM: +386 41 561 870
E-mail: jezerski.hram@siol.net

Izposoja čolnov:

TUR SERVIS, d.o.o.
Cesta 4. maja 50
SI-1380 Cerknica
T: 051 30 76 80
E: info@tur-servis.si

Lojtrniki:

Tel.: 031 326 984
E-mail: eva.kobe@notranjski-park.si

Grad snežnik:

Telefonska št.:
+386 (0)1 7057 814
Spletna stran:
<http://www.nms.si>

E. grad.sneznik@nms.si

En Krajcar:
Podskrajnik 24
1380 Cerknica
01 70 93 616